

H

E

M

A

Dit is een interactieve presentatie waarin is weergegeven hoe de provincie Drenthe kijkt naar de dorpen en steden in de provincie en de opgaven en kansen die zij daarbij tegenkomt. Op deze manier wil zij dit inzichtelijk maken voor iedere bewoner van Drenthe. Deze presentatie is bedoeld als eerste stap in een lange reeks aan gesprekken en activiteiten die gaan volgen om de opgaven, waar Drenthe nu en in de komende decennia mee te maken heeft, gezamenlijk op te pakken.

In deze presentatie leest u achtereenvolgens over de trends en transities in Drenthe, de rol van de provincie, het Drents stedelijk netwerk en de stedelijke ambities.

Ook wordt ingegaan op de gezamenlijke kansen en opgaven. Vervolgens wordt ingezoomd op de individuele HEMA steden: Hoogeveen, Emmen, Meppel en Assen. Om direct door te gaan naar het profiel per stad klik dan op een van de 'H E M A' - letters rechtsboven in beeld.

Bruisende steden in robuuste stedelijke netwerken

Drenthe is een dun verstedelijkt landschap met kleine woonkernen en vier kernsteden. De demografische ontwikkelingen (vergrijzing en krimp) leiden tot nieuwe opgaves. De belangrijkste stedelijke opgave is het behoud van de elementaire voorzieningen en bedrijvigheid. Daarnaast spelen opgaven gericht op de aantrekkelijkheid van de steden, transformatie van de woningvoorraad, verbinding van stad en landschap, de bereikbaarheid van voorzieningen, goed aanbod van onderwijs en de energieopgave. Aantrekkelijke, bruisende steden, met ieder een eigen identiteit, vormen de basis voor een goede economie. Zij zijn de centra van robuuste stedelijke netwerken.

Trends, transitie en beleid

We leven in een tijd van grote transitie en wisselende trends met gevolgen voor de stad en haar regio. De wijze waarop de stad kan anticiperen op deze ontwikkelingen is sterk afhankelijk van de kwaliteiten en de samenwerking tussen verschillende netwerken in de stad en van het te voeren gemeentelijk beleid. Als er sprake is van voldoende veerkracht om kansen te pakken en daarbij passend faciliterend beleid dan is er sprake van een bruisende stad met een robuust regionaal netwerk. De Provincie Drenthe ondersteunt die veerkracht met een beleid gericht op bruisende steden in robuuste stedelijke netwerken.

De gemeenten voeren een beleid gericht op aansturing en uitvoering van stedelijke veranderingen, ook voeren zij het beheer over de fysieke ruimte. De provincie en het rijk zijn in hun ruimtelijk én economisch beleid meer faciliterend en voorwaardenscheppend richting de steden.

Transities zijn grote, vaak mondiale, veranderingen die van grote invloed zijn op alles en iedereen. Het gaat dan om bijvoorbeeld klimaatverandering, de energietransitie, digitalisering, demografische ontwikkelingen, migratie en veranderende rollen (ook van de overheid) in onze democratie.

*Trends zijn kleiner
van aard, duren
vaak korter en
kunnen zich ook
enkel op lokaal
niveau afspelen.
Denk daarbij aan
krimp als effect van
de grotere transitie
demografische
ontwikkelingen,
maar ook aan
leegstaand
commercieel
vastgoed (onder
andere winkels)
door een
veranderend
koopgedrag.*

De rol van de provincie

De steden zijn vanwege de grote concentratie van mensen, werkgelegenheid en onderwijsinstellingen de economische motoren van Drenthe.

Als er meer interactie tussen mensen is, meer mogelijkheden zijn om elkaar te ontmoeten, om samen te werken en van elkaar te leren, is er meer kans op succesvolle participatie, vergroting van sociale cohesie en innovatie.

Dit noemen we de **agglomeratiekracht**, die steden sterk maakt.

Ook bedrijven profiteren van agglomeratiekracht. In elkaars nabijheid, rond clusters van bedrijven vormen zich immers grotere en gespecialiseerde arbeidsmarkten en markten van toeleveranciers. Dit leidt tot stijging van arbeidsproductiviteit. Agglomeratiekracht leidt tot een

klimaat van stimulerende
concurrentie en innovatie.

De vier Drentse steden vormen
relatief kleine agglomeraties,
waarbij Assen en Meppel weer
onderdeel zijn van stedelijke
netwerken buiten de
provinciegrenzen. De provincie kan
een bijdrage leveren aan het
onderling verbinden en versterken
van de vier stedelijke netwerken.
De steden hebben te maken met
een aantal dezelfde vraagstukken
en kansen. De agglomeratiekracht
van en tussen de steden is te
versterken door gezamenlijk die
vraagstukken op te pakken en de
kansen te benutten. Samenwerking
tussen onderwijs, bedrijfsleven en
overheid is hierbij cruciaal.

Afstemming op provinciaal niveau
met gezamenlijke programma's op
de volgende opgaven zal de
daadkracht van de steden
versterken:

*De samenwerking en
afstemming tussen
onderwijsaanbod en
vraag naar*

arbeidskrachten

*Investerings en
innovaties in
duurzame
energiebronnen*

*Stimuleren van
aanbod voor de
verduurzaming van
de woningvoorraad
(energiebesparing)*

Door de steden in het netwerk te verbinden, maakt de provincie Drenthe de weg vrij voor het uitwisselen van kennis en het vormen van netwerken. Binnen deze netwerken is het landelijk gebied complementair aan het stedelijk gebied. Ook in het landelijk gebied is ruimte voor economische ontwikkelingen en, op beperkte schaal, voor unieke woonmilieus.

Vier steden vormen het
Drents stedelijk Netwerk

Een indeling in regio's is altijd arbitrair, afhankelijk van de onderzochte relaties zullen begrenzingen anders liggen. De invloedssfeer van de steden wordt ook niet beperkt door grenzen; Assen maakt nadrukkelijk deel uit van het stedelijk Netwerk Groningen – Assen; Meppel heeft relaties met het netwerk Zwolle; de oostrand van Drenthe is meer gericht op Groningse plaatsen als Veendam en Stadskanaal, terwijl de noordzijde van Overijssel zich ook richt op de Drentse steden Hoogeveen en Emmen. Tot slot heeft Emmen heeft ook een invloedssfeer richting Duitsland.

De stedelijke ambitie

De provincie streeft naar bruisende steden in robuuste stedelijke netwerken. Steden vormen voor wonen, werken en voorzieningen de ruggengraat van Drenthe. De maatschappelijke en sociaal-

culturele voorzieningen,
winkelcentra en evenementen in de
steden zijn van grote betekenis
voor het regionale leefklimaat.

Door de demografische
ontwikkelingen staat deze
stedelijke rol onder druk. De
ambitie is dat de (binnen)steden
zich kunnen blijven ontwikkelen als
bruisende centra met een
belangrijke rol voor hun
regio. Hiertoe richt de provincie
zich op:

*Compacte
toekomstbestendige
(robuust &
duurzaam) steden
met een eigen
karakteristiek;*

*Aantrekkelijke
binnensteden met
een gevarieerd
vestigingsklimaat
voor wonen, werken,
(maatschappelijke)
voorzieningen,
cultuur en Leisure,
tevens een*

*aantrekkelijke
omgeving voor
beleven en
ontmoeten;*

*Gevarieerde en
gewaardeerde
woon- en
werkmilieus;*

*Een goede
bereikbaarheid over
de weg en met het
openbaar vervoer;*

*Het ontwikkelen van
innovatieve,
toekomstbestendige
en klimaat adaptieve
strategieën.*

De provincie Drenthe streeft naar het concentreren van bedrijvigheid in de Drentse steden, als schakels binnen de stedelijke netwerken. Op deze wijze profiteren bedrijven van elkaars nabijheid (agglomeratie- en netwerkeffecten). Zoals in onderstaande afbeelding zichtbaar

is heeft iedere HEMA-stad een eigen profiel. Zo heeft industrie een groter aandeel in Hoogeveen en Emmen vergeleken met Meppel en Assen en is dat in de zakelijke dienstverlening juist weer andersom.

De provincie Drenthe vindt het van belang dat de steden binnen het netwerk een sterke aantrekkingskracht hebben.

Daarom ondersteunen zij ontwikkelingen die bijdragen aan mooie, cultureel aantrekkelijke en bruisende binnensteden. Zij denken verder dat een onderscheidend profiel de aantrekkingskracht van de steden kan versterken.

De versterking van de stedelijke netwerken is een noodzakelijke voorwaarde voor de sociaal-economische ontwikkeling van Drenthe. Bij Assen, Meppel en Hoogeveen acht de Provincie uitbreiding van de stad in sommige richtingen onwenselijk ten aanzien van het landschap. Provincie en gemeente stellen gezamenlijk de grenzen vast van de verstedelijking en besteden aandacht aan de kwaliteit van de stads- en dorpsranden.

De steden in Drenthe zijn geen concurrenten maar zijn complementair aan elkaar. Door samen te werken in het gezamenlijk netwerk uitgaande van de eigen kracht en identiteit ontstaan er meer ontwikkelingsmogelijkheden en versterkingen binnen het systeem. In de vier HEMA-steden liggen veel opgaven en kansen. Vandaar dat de Provincie zich samen met de betrokken gemeenten inzet om deze verschillende opgaven op te pakken.

Instrumentarium

Om invulling te geven aan de provinciale rol hebben wij de volgende instrumenten:

Relatiebeheer: dit vroegtijdig overleg zorgt voor afstemming van de (inter)provinciale en gemeentelijke beleidsdoelen in een vroeg stadium van de ruimtelijk-economische planontwikkeling.

Het relatiebeheer verrijkt het planproces en voorkomt problemen achteraf.

Regionale Agenda's: hierbij kan gedacht worden aan de regio Groningen – Assen, de samenwerking BOCE (Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen) en de samenwerking in Vierkant-voor-Werk (Emmen, Coevorden, Hoogeveen en Hardenberg).

Diverse regelingen rondom de **economische verbetering** en **versterking** van het **vestigingsklimaat**. Specifiek op de steden en de binnenstedelijke retail problematiek is het overleg in

het kader van de retailagenda wat op regelmatige basis plaatsvindt en gericht is op de leegstand van winkelruimte. In het kader van de Retailagenda organiseert de provincie voor de 12 gemeenten op regelmatige basis bijeenkomsten gericht op informatieoverdracht en kennisdeling. Doel hiervan is het versterken van de inhoudelijke kennis en kunde van de betrokken partners.

Het Binnenstadfonds is gericht op het versterken van de binnensteden middels financiële ondersteuning. Dit fonds is gericht op de zeven grotere kernen (HEMA en RoBeCo) met als doel het versnellen van de aanpak van de binnensteden. In het kader van dit fonds vinden er ook specifiek overleg en kennisdeling plaats.

De planologisch-juridische instrumenten van de Provinciale Omgevingsvisie en de Provinciale Omgevingsverordening of specifiek de Ladder van Duurzame Ontwikkeling, sturen de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.

De vier steden kennen een overlap in opgaven en kansen. De oorzaken hiervoor liggen in grote landelijke of zelfs wereldwijde transitie. De vier Drentse steden kunnen dan ook gezamenlijk benaderd worden voor aanpak of kennisdeling.

Overlappende opgaven

Transformatie van leegstaand vastgoed:

Er is in alle kernen van Drenthe, maar zeker ook in de grote steden sprake van leegstaand vastgoed.

Het veranderende winkellandschap, krimp, de veranderingen in bedrijfsvoering, bedrijvigheid en bereikbaarheid hebben geleid tot leegstaande panden, bedrijfshallen, winkels, overheidsgebouwen,

**maatschappelijke voorzieningen
en, in beperkte mate, woningen.**

Stedelijke vernieuwing, zowel fysiek als sociaal:

Alle vier de Drentse steden kennen een opgave van stedelijke vernieuwing. Buurten of wijken, meestal gebouwd tussen de jaren zestig en de jaren tachtig van de vorige eeuw, die een opgave kennen van achterstallig onderhoud, grootschalige verbetering, aanpassing van het woon-programma, sleetsheid van de buitenruimte en een slechte energetische huishouding. Vaak is deze bouwkundige opgave gekoppeld aan een sociale opgave van armoede, achterstand ten opzichte van de arbeidsmarkt en ouderdom.

**Aansluiting onderwijs en
arbeidsmarkt in relatie met
economische
doorontwikkeling:**

Voor Drenthe als netwerksamenleving is het van belang om de afstemming binnen de 'triple helix' te versterken. Zowel voor regionale als op stedelijke opgaven. Deze 'triple helix – aanpak' betreft de samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en overheid en vormt een belangrijke basis voor meerjarige betrokkenheid van alle stakeholders. Alle vier de HEMA-steden in de provincie hebben behoefte aan het beter verbinden van onderwijs en de arbeidsmarkt.

Omgaan met afnemende bewonersaantallen

Het oosten van Drenthe is een krimpregio met veelal laagopgeleide inwoners. Hier is behoefte aan het gezamenlijk ontwikkelen van een instrumentarium om in krimpgebieden te investeren in:

*De kwaliteit van de
leefomgeving*

*De kwaliteit van de
bestaande
woningvoorraad,
zowel de sociale als
de particuliere
woningvoorraad*

*De kwantiteit van de
woningvoorraad*

Kwalitatieve ontwikkelingen in een krimpgebied vragen om een instrumentarium dat niet afhankelijk is van groei maar aansluit bij kansen in kwalitatieve verbeteringen zoals verduurzaming van de woningvoorraad. Daarnaast zijn resolute ingrepen nodig om de kwantiteit van voorzieningen en woningen aan te laten sluiten op de afnemende vraag binnen een groot gedeelte van Drenthe.

Deze opgave hangt ook sterk samen met het niveau van de voorzieningen in de kernen. Het is in eerste instantie een regionaal probleem (op het platteland), maar er wordt voorzien dat het op termijn een probleem wordt dat in

de gehele provincie speelt en ook
zijn effect heeft op de steden. Dit
zal het voorzieningenniveau
kunnen aantasten.

Gezamenlijke kansen

Energietransitie

De vraag naar energie in de steden is hoog en een groot deel van bestaande woningvoorraad is niet energiezuinig. De energiebesparing en opwekking vraagt om kennisontwikkeling en innovatieve toepassingen. Waar in de steden een beperking is aan de ruimtelijke mogelijkheden is die er wel in het platteland, wat kan leiden tot een nieuwe samenwerking tussen stad en land.

**Steden een toeristisch profiel
geven door meer samenhang
te vinden**

Het koppelen van het nu al
krachtige profiel van de Drentse

natuur en het landschap voor
toerisme met het cultureel en
recreatief aanbod in de steden
maakt de provincie een nog
aantrekkelijkere bestemming en
leidt tot een versterking van het
stedelijk voorzieningenniveau.

Infrastructuur tussen de steden en de regio verbeteren:

De bereikbaarheid van de steden vanuit de regio en het versterken van stedelijke infrastructurele netwerken. Op dit moment zijn sommige plekken in de provincie moeilijk om te bereiken, wat leidt tot een vermindering van de “leefkwaliteit” van mensen uit de regio die grotere moeite hebben om gebruik te maken van voorzieningen in de stad. Ook op het gebied van recreatie kunnen de mogelijkheden versterkt worden om Drenthe tot een goed bereikbaar en verbonden netwerk van steden en hun regio's te maken.

Nu volgt per stad een korte
beschrijving van het stedelijk
profiel en de kansen en opgaven.

Een kruising van kanalen in een te ontginnen veengebied is de start van Hogeveen. Na veenontginning werd overgeschakeld op de landbouw. De vele tientallen kleine ambachtsbedrijven in de kern vormden samen met de landbouwproductie de kraamkamer van de industrie. De Coöperatieve Zuivelfabriek wordt het zuivelconcern DOC Kaas, De blikfabriek Drenthina en de Conservenfabriek Lukas Aardenburg waren sterk afhankelijk van de land- en tuinbouw. Na de tweede wereldoorlog komt de groei echt op gang, aangejaagd door het rijksbeleid van groeikernen vestigen zich bedrijven als Philips,

Standard Electric en Fokker in Hoogeveen. Tussen de jaren 1960-1980 is Hoogeveen flink gegroeid (Hoogeveen was enige jaren achtereen de snelst groeiende gemeente van Nederland). De industriële traditie leeft nu ook nog. Maakbedrijven zijn een belangrijke werkgever in Hoogeveen.

Zelfredzaamheid en hard werken kenmerkt de Hoogeveeners, hiermee blijkt gevend van de oorsprong als veendorp. Heden ten dage uit zich dat in een naar binnen gerichte houding en de neiging eerst de problemen zelf trachten op te lossen. Deze cultuur van bescheidenheid staat ambities en groei soms in de weg en leidt tot een flets imago. Doordat de stad zich al enkele decennia profileert als vestigingsplaats voor de maakindustrie is er een grote groep laag opgeleide inwoners ontstaan. Dit heeft onder andere door de crisisperiode geleid tot een hoge werkloosheid.

Hoogeveen is de belangrijkste voorzieningenstad in een

betrekkelijk kleine regio, pakweg de gemeenten Hoogeveen, de Wolden en de zuidelijke helft van Midden-Drenthe omvattend. In de regio liggen voornamelijk woonkernen. De goede verbindingen op rijks- en provinciaal niveau (rijkswegen A28, A37, Spoorlijn Zwolle-Groningen en provinciale weg N48 richting Ommen, en de Hoogeveensevaart) geven Hoogeveen een centrale ligging.

Kansen

Hoogeveen is op zoek naar innovatieve manieren om te woningvoorraad verduurzamen, deze vraag speelt sterk in de wijken uit de jaren '60, '70 met een aanbod voor voornamelijk sociale huurwoningen. Ook het dorp Hollandscheveld wil energieneutraal worden en is daar actief en pragmatisch mee bezig. Hier ligt een kans voor de stad Hoogeveen op te trekken met haar regio en de kennisontwikkeling en oplossingsrichtingen en uitvoering te versterken op het gebied van energiebesparing en duurzame

opwekking. Deze kennis en kunde kan uiteindelijk ook een nieuwe basis voor ontwikkeling en werkgelegenheid worden.

Hoogeveen heeft grote industrieterreinen en is sterk in de maak- en verpakkingindustrie.

Daaromheen is er veel werkgelegenheid voor laagopgeleide mensen. Om de aansluiting met werkgelegenheid toekomstbestendig te maken is de verbinding tussen ondernemers, onderwijs en overheid essentieel.

De uitdaging is om werk en opleiding beter op elkaar aan te laten sluiten.

Opgaven

De belangrijkste opgaven die in Hoogeveen spelen zijn:

1) bereikbare kernstad

Hoogeveen is een redelijk complete stad in een dunbevolkte en krimpende regio. Inwoners uit het omgeving zijn afhankelijk van de basisvoorzieningen die in Hoogeveen te vinden zijn, zoals

(voortgezet, speciaal) onderwijs, sport, cultuur en zorg (Structuurvisie 2.0, 2012). De ligging van Hoogeveen op een kruispunt van wegen en spoorverbindingen is een kracht van Hoogeveen. Fysiek lijkt het centrum echter hierdoor afgesloten te liggen en is moeilijk te bereiken met het OV of op de fiets voor mensen van buiten de stad of (dag-)recreanten. De fysieke structuur van de stad heeft gevolgen voor de sociale verbindingen tussen Hoogeveen en de regio. De grootste opgave ten aanzien van bereikbaarheid ligt voor Hoogeveen in het verbeteren van de verbinding met Duitsland, Twente en het zuiden, knooppunt Fluitenberg en het verbeteren van de spooransluitingen.

2) Innovatie in de industrie

Het industriële karakter van Hoogeveen, gebaseerd op de aanwezigheid van veel maakbedrijven, verdwijnt langzaam. Vertrekkende of reorganiserende bedrijven laten gaten achter die niet worden opgevuld door nieuwvestiging of groei. Innoverende en stuwende bedrijven moeten aansluiting hervinden met het arbeidspotentieel (vakmanschap), onderwijs (innovatie) en overheid (faciliteren, activeren).

3) Basisvaardigheden bevolking ophogen

De basisopgave is complex: een sociale-economische opgave verbinden aan onderwijs en aansluitend op werk. Hoogeveen kent van oudsher een groot industriegebied met een

arbeidsmarkt vooral gericht op lage inkomens. Dit terwijl er nu juist vraag is naar hoger opgeleid personeel. Hoogeveen heeft momenteel geen hoger onderwijsinstelling. De uitdaging is daarin gelegen, hoe werk en opleiding beter op elkaar aan te laten sluiten. Dit vraagt om een meerjarige en brede aanpak (thuis, school, cultuur etc). De jongeren van Hoogeveen missen veelal een stimulans vanuit thuis om hierin mee te bewegen.

4) Duurzame stadsvernieuwing

Deze opgave is zowel in het centrum gelegen als in de wijken er omheen. In het centrum heeft Hoogeveen te kampen met veel

leegstand. Men wil een vitaal en toekomstbestendig centrum. Om die reden wordt er onder andere toegewerkt naar een compacter centrum.

Naast het centrum, is er sprake van een stadsvernieuwingsopgave voor wijken uit de jaren '70 en '80. In deze wijken is transformatie van functies lastig. Hieraan gekoppeld is de opgave van energiebesparing. Hoogeveen wil invulling geven aan de stedelijke ambitie ten aanzien van de energietransitie en de grote bestaande oude woningvoorraad. Van belang is, dat Hoogeveen een middelgrote stad is met grootstedelijke (sociaaleconomische) problematiek en opgaven en daarom haar problemen en opgaven (financieel) niet alleen kan dragen. Ten aanzien van de stadvernieuwingsopgave wordt kennis gedeeld met Rotterdam.

Veerkrachtigheid van de stad

Uitkomsten workshops

Na de Tweede Wereldoorlog werd
het economische zwakke
zuidoosten van Drenthe
aangemerkt als
ontwikkelingsgebied, waarna er
onder meer textiel- en
metaalfabrieken werden gevestigd.
Emmen ontwikkelde zich van
esdorp op de Hondsrug tot
industriële groeikern. Om de
landschappelijk waardevolle
gebieden te behouden werden de
nieuwe, ruim opgezette,
woonwijken op relatief grote
afstand van de bestaande kern
gebouwd. De rationalistische
architectuur als uitvloeisel van de
wijkgedachte bezorgde de wijk
Angelslo internationaal faam. De
stad Emmen verwierf tevens
bekendheid dankzij het Noorder
Dierenpark Emmen, tegenwoordig
Wildlands

Kansen

Met meer dan 1000 hectare
industrie-/bedrijventerrein heeft

Emmen de grootste
industrieconcentratie in Noord-
Nederland. Dankzij Stenden
Hogeschool en de Kennis Campus
Emmen zijn er verbindingen tussen
onderwijs, onderzoek en
bedrijfsleven. Deze opleidingen
versterken de positie van Emmen
ten aanzien van de
kennisintensieve industrie.

Desondanks is het
werkloosheidspercentage van
ongeveer 14% nog steeds een van
de hoogste van Nederland. De
verbinding tussen onderwijs en
praktijk leidt tot diverse
innovatieve ontwikkelingen, zoals
de ontwikkeling van biobased
kunststoffen vanuit het
kennisknooppunt duurzame
kunststoffen Applied Polymer
Innovations Institute, Emmtec
Services (NUON) en Stenden
Hogeschool.

Niet direct in Emmen gelegen maar
wel in de regio Emmen-Coevorden
is de Dryport als logistieke
draaischijf om samen een
meerwaarde te creëren uit het
transport van goederen richting en
afkomstig uit Europa.

De afgelopen jaren is middels een
RegioSpecifiek Pakket (RSP)
gewerkt aan integrale
gebiedsontwikkeling Atalanta met
als doel het centrum van Emmen
een forse opwaardering te geven en
de ruimtelijk-economische
structuur, bereikbaarheid en
leefbaarheid te verbeteren. Ook is
er binnen het RSP gewerkt aan de
versterking van de treinverbinding
Emmen-Zwolle.

In het vervolg van deze projecten probeert Emmen nieuw leven in de vele leegstand te blazen, zoals bij de oude dierentuin die recent tot stadspark en 'third place' of sociale ontmoetingsplek is ontwikkeld.

Opgaven

De belangrijkste opgaven die in de stad Emmen spelen zijn:

1) Rol van Emmen in de regio: complete stad

Met 35.000 ha is Emmen de grootste gemeente van Drenthe en een van de grootste gemeenten in Nederland. Emmen speelt de rol van hoofdkern voor een regio van Ter Apel tot Coevorden. Emmen zet zich in voor het behoud en versterking van de positie van een sterke stad voor deze grote regio, wat te kampen heeft met een dalend en vergrijzend bevolkingsaantal. Dit maakt Emmen als regionale hoofdkern kwetsbaar. Er is in de regio Zuidoost geen sprake van een grotere kern in de nabijheid

waarop Emmen zelf kan terugvallen. Het is daarom voor Emmen van belang om een complete stad te zijn en te blijven.

In dit kader is het voor de toekomstbestendigheid van groot belang om werk, voorzieningen, onderwijs en woningen te bieden voor jongeren en jonge gezinnen, zodat deze groep in de stad blijft wonen in plaats van weg te trekken naar Zwolle of Groningen.

2) Bereikbaarheid Emmen

De schijnbaar excentrische ligging van de stad kan verbeterd worden door de doorgaande verbindingen verder uit te bouwen, te denken valt aan de wegverbindingen tussen Emmen - Assen - Groningen en Emmen - Twente en de

railverbinding van doodlopend naar doorgaand spoor te maken. De verbetering van de regionale infrastructuur, onder andere met het Duitse achterland, kan de regio nieuwe economische kansen bieden. Ook regionaal –daily urban system- is de bereikbaarheid van voorzieningen en onderwijs van groot belang voor de rol van Emmen in de regio.

3) Innovatie in de industrie

Het industriële karakter van Emmen, gebaseerd op de

aanwezigheid van veel
maakbedrijven, verdwijnt
langzaam. Vertrekkende of
reorganiserende bedrijven laten
gaten achter die niet worden
opgevuld door nieuwvestiging of
groei. Innoverende en stuwende
bedrijven moeten aansluiting
hervinden met het
arbeidspotentieel (vakmanschap),
onderwijs (innovatie) en overheid
(faciliteren, activeren). Kansen
liggen in Biobased Economy en
Circulaire Economie, waarin de
innovatieve kracht van de
bestaande bedrijven wordt
verbonden met de kwaliteiten van
de hoogwaardige landbouw in de
regio.

Naast de genoemde drie opgaven
spelen er ook onderwerpen als
stedelijke vernieuwing van de
wijken uit de jaren '60, '70 en '80
welke geconfronteerd worden met
programmatische, bouwkundige en
energetische opgaven. Ook is
Emmen een potentiële knoop in de
vrijtijdseconomie als verbindende
schakel tussen diverse dag-
attracties en grootschalige
verblijfsparken op de Hondsrug.

Veerkrachtigheid van de stad

Uitkomsten workshops

De oorsprong van de stad Meppel ligt in de overslag van goederen, als handels- en stapelplaats op het scharnierpunt van Drentsche Hoofdvaart en de Hoogeveense Vaart aan de ene kant en het Meppelerdiep aan de andere kant.

De handel en overslag van goederen is nog altijd zichtbaar door de aanwezigheid van silocomplexen en havens. Meppel heeft ook een centrumrol vervuld in drukkerij, grafische industrie en uitgeverswezen.

Meppel heeft een belangrijke regiofunctie. Het verzorgingsgebied beslaat meer dan 100.000 personen met diverse bovenlokale

voorzieningen zoals een ziekenhuis, voortgezet onderwijs, haven, station en schouwburg. Meppel is een zelfstandige stad binnen de regio Zwolle en vormt zo de verbinding tussen Noord en Midden-Nederland. In algemene zin zijn de inwoners van Meppel trots op hun woonomgeving en hun cultuur. In Meppel is het fijn leven, de stad verbindt stedelijkheid met noaberschap, een combinatie van verbondenheid (van iedereen) en openheid (voor iedereen).

Meppel beschikt over een bruisende levendige binnenstad, met historische sfeer, met pleinen en met een mooi uitgebreid aanbod. Meppel is dan ook een regiostad, verzorgend voor de regio maar ook met veel uitstraling naar bezoekers uit een veel ruimere omtrek. Een stad waar iedereen welkom en gewenst is. Dit vindt zijn oorsprong in de unieke combinatie van een dorpscultuur en de Meppeler handelsgeest.

Kansen

De bereikbaarheid van Meppel is goed; gelegen aan rijkswegen A28 en A32, de spoorlijnen naar Leeuwarden en Groningen en de reeds eeuwenoude waterverbindingen. Meppel beschikt over de grootste binnenvaartcontainerterminal van Noord-Nederland. Het project Blueport kan de functie van Meppel als multimodaal knooppunt voor de overslag van containers en bulkgoederen verder versterken. Het accent ligt daarbij op water en weg. Er zijn echter wel enkele knelpunten in de aansluiting van de lokale infrastructuur op de systemen van rijks- en provinciaal niveau.

Groen en water zijn onlosmakelijk

verbonden met de stad, ze zijn overal zichtbaar in de vorm van beekdalen, vaarten, oevers, grachten, parken en natuurzones.

Dit knooppunt van water gaf Meppel bestaansrecht en is nog steeds functioneel, zowel economisch(zeehaven) als toeristisch. Het buitengebied met vergezichten, landgoederen en verschillende landschappen en natuurgebieden versterken het aanbod van Meppel.

De stad Meppel heeft een regionale winkelfunctie, door aanvullende evenementen vinden ook veel toeristen deze stad. Meppel wil de kwaliteit van de binnenstad verder versterken, zowel voor haar eigen bewoners maar ook vanwege de regionale functie van de binnenstad. De historische kwaliteit en beleving staat daarbij voorop. Meppel profileert zich op een bijzonder wijze; als stad waar het geluk voorop staat en als leidraad voor beleid geldt.

Opgaven

De belangrijkste opgaven die in

Meppel spelen zijn:

1) Leegstand en transformatie

Meppel kenmerkt zich met meerdere oude handelscomplexen aan de rand van de historische binnenstad. De handels- en industriële functies zijn staduitwaarts verschoven en hierdoor ontstaat ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Dit transformatieproces is complex en groot waardoor een gefaseerde aanpak noodzakelijk is. Meppel is op zoek om haar 'ontwikkelopgave' meer kwalitatief te benoemen vanuit het gewenste maatschappelijke rendement. De gemeentelijke strategie ervoor is maatwerk per locatie door gebiedsgericht te prioriteren en de kwaliteiten per gebied te benoemen en middels tijdelijke initiatieven de potenties van gebieden te onderzoeken.

Door het veranderende winkellandschap is er ook sprake van leegstand in winkelstraten.

Meppel is op zoek naar een gefaseerde aanpak van leegstand met nieuwe functies passend bij de behoeften en de ontwikkeling van de stad. Het herstel van de laatste jaren is broos.

2) Klimaatadaptatie en duurzame energie

De klimaatopgave is groot in Meppel. De dichte bebouwing en stenigheid geven aanleiding tot hittestress en wateroverlast. Bij dit laatste komt ook de ligging van de stad in het stroomgebied van meerdere beken, waardoor de waterafvoer van een deel van het Drents plateau door de stad heen gaat. Deze opgaven vragen om een aanpak op stedelijke en regionale schaal.

Daarnaast is de gemeente op zoek naar kansen voor duurzame energie. Als sterk verstedelijkte gemeente heeft Meppel een andere opgave ten aanzien CO₂-neutraliteit dan de andere Drentse gemeenten. Schaarste in ruimte voor wind- of zonneparken maakt een andere energiestrategie noodzakelijk.

Veerkrachtigheid van de stad

Uitkomsten workshops

Assen is een aantrekkelijke groene woonstad. Assen is geleidelijk gegroeid tot zijn huidige grootte. Assen is provinciehoofdstad en garnizoensstad. De ligging aan de A28, de N33 en de spoorlijn Zwolle-Groningen zorgen voor een goede bereikbaarheid. Als onderdeel van het samenwerkingsverband regio Groningen-Assen wordt de ontwikkeling van Assen voor een groot deel bepaald door de relatie met de stad Groningen. Assen speelt de belangrijke rol als centrum voor het de regio ten zuiden van Groningen. Assen is

samen met Groningen de motor van de noordelijke economie en biedt voldoende werk en voorzieningen voor de eigen inwoners en de regio. Op internationaal niveau staat Assen bekend om de jaarlijkse motorrace op het TT-Circuit. De TT is ook het grootste eendaagse sportevenement van Nederland.

Kansen

De stad Assen heeft een redelijk groot verzorgingsgebied wat loopt van pakweg Smilde aan de westzijde tot aan Gieten aan de oostzijde. Aan de zuidkant is Beilen de grens. Assen maakt deel uit van de regio Groningen-Assen waarin Assen complementair is aan de grote buurstad Groningen en voor bepaalde hoogstedelijke voorzieningen terug kan vallen op die stad.

De directe nabijheid van het karakteristieke esdorpenlandschap van de Drentse Aa en van de gevarieerde landschappen van de

Kop van Drenthe zijn pluspunten voor het wonen en leven in de regio Groningen-Assen. Daarnaast zijn de Gebiedsontwikkeling Groningen Airport Eelde en de mogelijkheden voor een toeristisch recreatieve zone rondom het TT-circuit kansen voor verdere (economische) ontwikkeling.

De afgelopen jaren is middels een RegioSpecifiek Pakket (RSP) gewerkt aan integrale gebiedsontwikkeling in Assen. Aandacht hierbij is uitgegaan naar de FlorijnAs (www.florijnas.com). Als bereikbaarheidsconcept faciliteert de FlorijnAs een grote, integrale gebiedsontwikkeling lopende van binnenstad, naar station en bedrijventerreinen. Naast herstructurering is het doel het verbeteren van de interne infrastructurele verbindingen (ondertunneling van het spoor, vernieuwing stationsomgeving). Uit de FlorijnAs ontstaan nieuwe verbindingen met het buitengebied.

De provincie heeft naast dit project ook de ontwikkeling van het nieuwe theater en de verbetering

van het stationsgebied
ondersteund.

Opgaven

De belangrijkste opgaven die in de stad Assen spelen zijn:

1) Keuze voor de binnenstad

De Asser binnenstad heeft een hoog percentage (winkel-)leegstand en is ruimtelijk ruim uitgelegd. De herstructurering van de binnenstad is dan ook een majeure opgave. Naast functieverandering is het ook wenselijk de binnenstad qua beleving beter aan te laten sluiten bij het profiel van de inwoners en bezoekers. Met passend voorzieningenniveau op het gebied van winkels, horeca, zorg en onderwijs en een goede bereikbaarheid kan invulling worden gegeven aan de stad Assen als robuust regionaal centrum. Daarnaast biedt het cultuuraanbod aantrekkelijke kansen voor Assen in het kader van de

vrijetijdseconomie.

2) Leefomgeving voor generaties

De stad moet voor verschillende generaties aantrekkelijk blijven. Dat betekent dat er woningen en voorzieningen zijn voor alle leeftijden. Buurten en wijken bieden voldoende fysieke en sociale veiligheid die het welzijn en de zelfstandigheid van inwoners bevorderen. Met de vergrijzing neemt het belang toe van gezond ouder worden en toegankelijkheid van de zorg. De fysieke stad moet hierbij aansluiten.

3) Klimaatadaptatie en duurzame energie

Het is belangrijk dat Assen zijn groene karakter behoudt en wellicht nog versterkt. Dit is medebepalend voor de aantrekkelijkheid van de stad. Het groene karakter komt ook tot uiting in diverse maatregelen die Assen moet nemen om de stap naar energieneutraal te maken en in te spelen op de gevolgen van klimaatverandering. Het gaat daarbij onder andere om waterstof als brandstof en het gebruik van geothermie.

Veerkrachtigheid van de stad

Uitkomsten workshops

Copyright

Provincie Drenthe & Over Morgen